
O BRUDZIE I TRUDZIE...

Wystawa *O brudzie i trudzie...kilka słów o historii prania* prezentuje narzędzia służące do utrzymywania czystości odzieży i bielizny - od najprostszych kijanek z końca XIX stulecia po elektryczną pralkę *Franię* z lat 60. XX w.

Na ekspozycji zobaczyć można różnego rodzaju pralki - tary, pralki dzwonowe (ssąco tłoczące), drewniane - klepkowe z napędem korbowym i wahadłowym. Z praniem nieodzownie kojarzone jest prasowanie i maglowanie. Na wystawie prezentujemy kilkanaście rodzajów żelazek rozgrzewanych węglem drzewnym, bądź *duszami* (kawałki nagrzanego metalu wkładanego do środka żelazka), żelazka spirytusowe i elektryczne z poł. XX w. Oprócz żelazek do wygładzania większych kawałków materiałów stosowano różnego rodzaju magle i maglownice.

Oprócz eksponatów związanych z praniem i prasowaniem na wystawie znajdują się zabytkowe przedmioty służące do utrzymania higieny osobistej - balie, brzytwy, mydła. Wszystkie obiekty zabytkowe pochodzą ze zbiorów Muzeum w Raciborzu.

Najstarsze narzędzia wykonane z grubego drewna zwane *kijankami* stosowane były do prania grubszych tkanin lnianych i bawełnianych nad rzekami, potokami lub jeziorami. Do zmiękczenia wody używano popiołu drzewnego, z którego robiono ług. Przygotowywano go przed praniem lub w jego trakcie lejąc na worek z popiołem wrzącą wodę. Czasami dodawano do tego roślin z rodziny goździkowatych.

Do ręcznego prania prawdopodobnie już w XVIII w. używane były pralki *tary*. W XIX w. to one były najpopularniejszym rodzajem pralek. Wykonywano je z różnego rodzaju materiałów - drewna, ocynkowanej blachy, szkła, marmuru. Do tego rodzaju prania ręcznego używano również drewniane niecki, balie drewniane lub metalowe. Zanim przystąpiono do prania należało nanieść ze studni wodę, nagrzać ją i dopiero na włożonej do balii tarze mocno pozierano zabrudzoną tkaninę. Do prania na tarach najczęściej używano mydła, którym bezpośrednio pocierano zabrudzone ubranie.

Wystawa „O brudzie i trudzie...kilka słów o historii prania” przedstawia obiekty zabytkowe z końca XIX i 1.poł. XX w. związane z praniem, prasowaniem i maglowaniem. Muzealia prezentowane na wystawie pochodzą ze zbiorów Muzeum w Raciborzu.